

Værket som inspiration til at udfordre opfattelser af ordblindhed og skabe forståelse

*Af Stine Fuglsang Engmose, specialkonsulent, Nationalt
Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder og
Minna Nørgaard Bruun, lektor hos videreuddannelsen, KP, og
faglig konsulent ved Nationalt Videncenter for Ordblindhed
og andre Læsevanskeligheder.*

Værket som inspiration til at udfordre opfattelser af ordblindhed og skabe forståelse

Af Stine Fuglsang Engmose, specialkonsulent, Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder og Minna Nørgaard Bruun, lektor hos videreuddannelsen, KP, og faglig konsulent ved Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder.

Hvordan kan vi udfordre vores forestillinger om ordblindhed og få øje på de ressourcer, erfaringer og perspektiver, der følger med at leve med anderledes livsvilkår end normen i samfundet?

Med kunstværkerne "Fordelene ved at være ordblind" og "Ordblind med stolthed" inviterer kunstner Julie Nymann til dialog og refleksion over ordblindhed, og det at leve med vilkår, der adskiller sig fra normens.

Værkerne kan bruges som afsæt for undervisning på professionsuddannelser, hvor viden om og perspektiver på ordblindhed, inkluderende læringsmiljøer og minoritetspositioner er relevant.

Fælles og forskellig

En undervisningsmulighed i værket er samtaler om, hvordan ordblindhed kommer forskelligt til udtryk fra person til person. Der er fælles kendetegn for personer med ordblindhed, men der er også store individuelle forskelle i erfaringer og dermed i udfordringer og styrker.

Med udgangspunkt i værkerne kan de studerende undersøge spørgsmål som: Hvordan opleves ordblindhed? Hvilke forestillinger har vi om ordblindhed, og hvordan påvirker de vores møde med andre mennesker?

Normen og mig

De fleste personer med ordblindhed har gjort sig erfaringer med at skille sig ud fra mængden fx da de lærte at læse og stave eller i undervisningssituationer, hvor de skal læse eller skrive tekster. Værket adresserer dette perspektiv, og de studerende kan undersøge spørgsmål som: Hvornår har jeg prøvet at adskille mig fra mængden? Hvordan opleves det? Hvilke forestillinger mødes jeg af i den situation? Hvad gør mine egne minoritetserfaringer ved mit møde med andre?

Fokus på fordele

I den tilhørende video fortæller Julie om sine møder med mennesker med ordblindhed og om arbejdet med at sætte ord på de styrker, der kan udvikles gennem livet, når man lever med andre vilkår end normen gør. Med udgangspunkt i værket og de små film med Julie kan et fokus for

de studerendes undersøgelse eller for samtalen i undervisningen være på at udvide perspektivet fra vanskeligheder og begrænsninger til også at undersøge de ressourcer og alternative måder at se verden på, som individet med ordblindhed kan udvikle i mødet med samfundets normer. De studerende kan undersøge spørgsmål som: Hvad gør værkets fokus på styrker for vores forståelse af ordblindhed?

I dette tema er det vigtigt at anerkende, at ordblindhed opleves forskelligt fra individ til individ, og at styrker ikke ophæver de udfordringer, den enkelte kan møde.

Et udgangspunkt for faglig undersøgelse

Undervisere kan inddrage værkerne i arbejdet med faglig viden om ordblindhed. De studerende kan fx undersøge hvad der kendetegner det inkluderende læringsmiljø ved ordblindhed, ordblindhedens kendetegn, variationer og mulige overlap med andre former for neurodivergens.

Vidste du det her om ordblindhed?

- Ca. 7% af en befolkning vil have ordblindhed. På KP's uddannelser modtager 16,6% af de studerende SPS (specialpædagogisk støtte) i 2026, og 52% af dem grundet læse- og skrivevanskeligheder. Det svarer til 1592 indskrevne studerende.
- At ordblindhed ofte sameksisterer med anden neurodiversitet fx i form af ADHD, sprogforstyrrelsen DLD eller matematiske vanskeligheder.
- De fælles kendetegn ved ordblindhed er alvorlige vanskeligheder med at lære at læse og stave ord, som kommer af vanskeligheder med at forbinde bogstaver med sproglyde.
- De individuelle variationer kan fx være graden af vanskelighederne med at læse ord og stavning, i hvor høj grad tekstlæsning og skrivning er påvirket, hvor tidligt ens ordblindhed er opdaget, hvor god ens skole eller lærer har været til at understøtte ens deltagelses- og læringsmuligheder, personlige (lærings)erfaringer, sproglige ressourcer, personlige styrker og svagheder.
- Man kan i ordblindetesten* score svarende til tre farvekategorier:
 - Rød = ordblindhed
 - Gul = samme fælles kendetegn som ovenfor beskrevet - men i mildere grad
 - Grøn = ingen ordblindhed

Se mere her:

Jensen, J.L. (2025) Dys/leksi: Er du kun klog, hvis du kan læse? Link fundet oktober 2026

Lex.dk: ordblindhed - Kendetegn, årsager og konsekvenser – Lex Link fundet oktober 2026

Nvol.dk Temaside: Ordblindevenlig undervisning Link fundet oktober 2026

Nielsen, A.V., Nørgaard, M., Engmose, S.F., Bertelsen, M.W., & Vilien, K. S. (2026). Hvad er skriftsprogs vanskeligheder? I A. K. Skyggebjerg, J. Bremholm & K. Hauer Læsning til tiden. 1 udgave Hans Reitzels Forlag.

Emu.dk: Ordblindetesten* - den nationale ordblindetest. Link fundet oktober 2026 på Test- og evalueringsredskaber til at opspore sprog- og læsevanskeligheder | Undervisningsministeriet